

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De spiritu & virtute Seraphicæ Virginis, Sanctæ Matris Theresiæ,
Carmelitarum Discalc. Fundatricis, magnæ spiritûs Magistræ. Thema.
Nunc ergo, Filii, audite me. Audite disciplinam, & estote ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO

DE SPIRITU ET VIRTUTE SERAPHICÆ
VIRGINIS,

S. MATRIS THERESIAE,

Carmelitarum Discal. Fundatricis, magnæ Spiritûs Magistræ.

T H E M A.

Nunc ergo, Filii, audite me. Audite disciplinam & estote sapientes, & nolite abjicere eam. Proverb. 8. 32.

Uemadmodum S. Eliam Prophetam, magnam Spiritûs Magistrum, jure prædicamus; qui Elifæum, aliisque complures discipulos (quos Scriptura divina filios Prophetarum nuncupat) in Carmelo Syriæ monte, omni virtute, vitæ austeritate ac perfectione imbuit: ita pariter S. Theresiam spiritu & virtute Eliæ præditam, meritò magnam Spiritûs magistræ celebramus. Hæc enim Virgo sanctissima, familiæ Carmelitanæ vivendi normam ac formam à S. Eliâ, seu Patriarcha, inchoatam; conscriptam verò primùm à Joanne, ac deinde à S. Alberto Hierosolymitanis Patriar-

chis, compendiosius traditam, & postmodum ab Eugenio IV. Pontifice mitigatam, pristino rigori & vigori restituit. Nectantùm Virgines; sed & viros eximios, ad vitæ atq; imitacionem, atque depositâ Eugeni moderationem, ad primævam ordinis disciplinam, innovandamque Carmeli gloriam, allexit, docuit, informavit.

Hujus igitur magnæ Spiritûs Magistræ profunda sapientiæ cœlestis arcana, altissimæque vitæ sanctioris axiomata nonnulla proferemus, & tanquam lectiones utilissimas, ac perfectionis fundamenta declarabimus.

I. S. Theresia, magna est Magistra æternitatis, quæ lectionis primæ loco, tanquam primum axioma, & omnis perfectionis fundamentum proponit: *Cognitionem profundam Æternitatis: cognitio*

1.
S. Theresia magistra æternitatis.

cognitio hæc sicut Virgini huic sanctæ, vitæ melioris exitit initium; ita quoque nobis vitæ perfectioris principium suppeditabit. Divina Providentia, more suavissimo, rebus, quas in scopum certum collimat, instrumenta ac media opportuna providere asolet, quibus eò pertingant. Sic S. Theresiam à prima pueritia disponere cœpit: nam dum annum ætatis septimum ageret, lectionique librorum sacrorum vacaret; cœlesti lumine pectus ejus perfudit: cujus ope æternitatis adyta ingrederetur, momentaneumque ab æterno clarè discerneret, ac maximam utriusque distantiam intimè pervideret: sapius proinde, admirans, verba hæc ingeminabat: *In æternum! In æternum! In æternum cruciari! In æternum latari! sine sine dolore per petuè gaudere!*

Verùm, quosnam obsecro, sensus hic & æternitatis profunda cognitio, in Virgine, fructus produxit? Multiplices sanè: inde enim natus mundi contemptus, & æstimatio cœlestium; ut vitæ hujus caduca brevitate & inconstantiam cum fascinis suis & ludibriis, despiceret; illius verò perennitatem, cum gaudiis & thesauris solidis maximi æstimaret. Inde ortus solitudinis ac vitæ religiosæ amor & desiderium; inde frequens orationis studium, inde ardens martyrii obeundi votum: cum enim Martyrum historias, unà cum fratre suo Roderico, pariter ferè ætatis, evolveret; illarum lectione, ingenti cupiditate martyrii inflammata, cum dicto fratre suo, patriâ relicta, in Africam contendit; incredibili mentis maturitate præcoci, & vix in ejusmodi ætate visâ sapientiâ;

ut pro Christi amore Saracenis jugulum resècandum præberet. At Deo, qui affectum injeccerat, effectum inhibente à patruo, in vitæ amfractibus deprehensa, & licet invita, domû retracta, martyrii quidem palmâ privata esset; sed ad æternas, labores, ac dolores martyrio patres reservata.

Charissimi, fundamentalem hanc à magna spiritûs Magistra Theresia probè addiscamus; & profunde penetrare studeamus, quid sit: *In æternum, in æternum! In æternum cruciari, in æternum latari.* Hanc cognitionem, pro Theresiæ basi collocemus; basi huic innixi & in ea probè solidati, mortificationem, laborem, adversitatem quamcumque fortè pectore excipiemus: hæc basi delictuti facillè in vitia & peccata ruimus, abnegationem velut duram refugium, sensualitati paremus, libertate propriâ fungi opramus, à disciplina regulari abhorremus, laborem & defatigationem declinamus, honorè & gloriam ambimus; contemptû, confusionem & adversa quævis reformidamus. Nondum enim penetravimus, quid sit *æternum cruciari, æternum latari*: Nondum æternitatis abyssum ritè inspeximus; *Qui enim ad æterna cor elevanti, quàm sit breve, quod sit clauditur, pensant*, inquit S. Gregorius, & æternis inhiant, fastidio sunt transitoria. ait S. Bernardus. Epist. 3. æterna contemplanti, omnis labor levis, hora brevis, dolor tenuis, honor vilis esse videtur.

II. S. Theresia magna quoque est Magistra honoris divini & zeli animarum, ac lectionis secundæ loco, cum omni studio exercendum suadet ac do-

cet: pro motivo allegans & gloriæ divi-
næ & salutis animæ æternitatem. Non
minus amabile, ac admirabile est, quod
de zelosissima hac Virgine in apotheo-
seos illius diplomate Gregorius XV.
Pont. Max. recenset: scilicet Christum
Dominum se Virgini huic spectandum
dedisse, ac datâ dexterâ, illam sibi in
sponsam adoptasse, cum hoc epiphone-
mate: *Deinceps ut vera sponsa meum zela-
bis honorem.* Quæ vox non inanis & vacua,
sed efficax omnino fuit, & cor ejus tan-
to amore: z eloque succendit, ut nil ni-
si Sponsi honorem, & animarum salu-
tem spiraret.

Hoc zelo æstuans, grande illud refor-
mationis opus in ordine suo auspiciata
est; multos labores ac difficultates per-
pessa; adeoque sublimem huic molimini
intentionem præfixit, ut à muliebri inge-
nio, nihil altius potuerit expectari. Ac-
ceperat Virgo sancta cladem tunc estam
à Luthero & Calvino, aliisque Hæresi-
archis Germaniæ, Galliæque illatam;
optâissetque pro salute vel unius seductæ
animæ millies occumbere, si licuisset;
verum cum voti hujus ardentis com-
pos, per sexûs & status sui conditionem,
fieri nequirit; nec regiones labe hære-
ticâ infectas prædicando, & instruendo
permeare posset: Videte, quid zelosissi-
ma juxta ac sapientissima Virgo agat.
Illa non modò Infidelium & hæretico-
rum tenebras perpetuis desiebat lacry-
mis (ut in horis de ea legimus) & vo-
luntariis cruciatibus iram divinam
placare satagebat; verum etiam novo
divinitus inspirato invento, decernebat,
orandi studio perenni, corporis afflicta-
tionibus assiduis, aliisque piis operibus,

quibus nova, austeriorque institutio
velut catena continua contextitur, sic
uti; ut cum ipsa, tum ejus filia ac disci-
pula, pro fidei propagatoribus ac verbi
divini præconibus, Hæreticorum con-
versioni intentis, Divinam Clementi-
am jugiter interpellarent: atque hæc
ratione, quæ sexûs imparitate, pugnare
pro fide non possent, virili certè ani-
mo, viros adjuvarent, & ad athletarum
dignitatem, illarum juvandi conatus,
quàm proximè accederet.

Discamus, Charissimi, ab hac zeli
magistra, gloriam divinam & anima-
rum salutem, omni meliore, quo possu-
mus, modo promovere, & tanquam
Christi Domini sponsæ honorem ejus
zelare. Gloria hæc divina est ingens &
sublime bonum, & quodammodo in-
finitum: est bonum illud, quod ipsemet
Deus in omnibus operibus suis intendit:
est bonum illud unicum, quod homo si-
ve ut servus Domino, sive ut subditus
Regi, sive ut filius Patri tribuere ac re-
pendere valet. Et vel maximè ani-
marum conversione amplificatur; quæ
omnes mundi thesauros longissimè an-
tecellunt: Conditorumque suum in cæ-
lis æternum laudabunt & glorifica-
bunt. His omni quo possumus modo
opem feramus, & cum Tyrones alia
nondum ratione succurrere valeant:
maximo saltem perfectis studio ad la-
bores apostolicos suo tempore obeun-
dos, sese disponant; & interim tot mil-
lionum animarum interitum sempiter-
num desieant, preces suas, labores,
studia, aliæque pia opera pro illarum
salute & gloriæ divinx incremento li-
benter offerant ac dedident.

Gg

III. S.

III.
Magistra
patientiae.

III. S. Theresia insignis est Magistra patientiae, in qua & ipsa excelluit, & alios præclare docuit: illud identidem in corde & ore gerens acroama; *Aut pati, aut mori*; aut adversis appeti, aut disrumpi. Innititur lectio ista, sicut & præcedentes, basi aternitatis. *Momentaneum & aeternum*. Quidquid patimur *momentaneum* est, quidquid meremur, *aeternum*, secundum illud Apostoli: *Momentaneum & leve tribulationis nostrae; aeternum gloriae pondus operatur in nobis*.

Quaecunque autem Virgo hæc, patientiâ invictâ toleravit, ad tria revocari queunt; infirmitates nimirum & cruciatus corporis, opprobria & contemptus, ac Dæmonis infestationes: quæ omnia, ut Sponso suo cœlesti conformaretur, animo generoso tulit, illud solenne suum usurpans: *Aut pati aut mori*: adeo ut afflictionibus respirare, cruciatibus vivere; sine iis mortem obitura videretur. Obruit eam nervorum contractio, cordis palpitatio, animi deliquium, capitis corporisque tremor, febris propè continua, ita ut corpusculum ejus morborum plurimorum nosocomium jure appellasset: at heroina hæc aternitati innixa, amore dilecti roborata, consuetum suum repetebat suspirium: *Aut pati aut mori*.

Ad hæc gravissimis appetebatur injuriis. Cœperat Divinus Sponsus eam ad visiones & revelationes, ad raptus & mentis excessus attollere; verum hæc complures perperam interpretati; alii

Dæmonis præstigias, alii fraudes & mendacia; alii inania vacuæ mentis ludibria; alii mera ad captandam fanatici monia famam commenta ac figmenta distabant; donec res eò devenit, ut apud Regem Catholicum, & Nuntium Apostolicum, sacrosque Inquisitores traducta, & in jus vocata, calumniisque oppressa sit, mortalium nemine patrocinante. Sed quid ad hæc Theresia? An lacrymas funderet? An adversarios diris devoveret? An à coeptis piis desisteret? Minimè gentium; sed illa potius ad omnia ridere, in suis gaudere, sibi mirè applaudere, pro hostibus Deum orare, consuetamque paremiam suam ingeminare: *Aut pati aut mori*.

Denique ab ipsis stygiis spiritibus plurimum exagitata fuit, & viginti annos, eoque amplius, ariditates mentis ac desolationes perpessa, sponso suo cœlesti delicias, animique solatia subtrahente, adeo ut oratio ipsa non nisi poena ac martyrium esse videretur, ut aliis infestationes gravissimas, brevitatis gratiâ præteream. At illa usitatum sibi *aut pati aut mori*, iterabat. Nos tantam ejus discipuli, heroicam patientiam, partim admiremur, partim addiscere conitamus, atque ut praxis, utilisque reddatur facilius: animet nos illud S. Theresiæ, *In aeternum, in aeternum*: juxta illud Apostoli. *Momentaneum & leve tribulationis nostrae aeternum gloriae pondus operatur in nobis*.

IV. Sancta Theresia excellens fuit Magistra charitatis, quam variis patefecit, docuitque arguentis; semper,

semper, ut in antecedentibus æternis principijs innixa. Postquam enim Genius celestis è Seraphinorum numero à Sponso destinatus ad Virginem, pectus ejus jaculo ignito transverberabit (veluti vita & lectiones horarum perhibent) Istud cordis vulnus, incredibile in ejus visceribus amoris divini incendium excitavit; simulque expertissimam charitatis Magistram effecit; quæ ipsa Deum toto corde, totâ animâ, totâ mente, totâ fortitudine diligeret, & apud alios nil nisi charitatem spiraret. Charitas hæc ejus animam, tanquam ignis aurum, à nævorum scoria, nimioque erga res creatas affectu purgavit: hæc corejus, ut Dilecto uniretur, elevabat, & ipsum nonnunquam corpus rapiebat: hæc inter torlanguores, adversitates, persecutiones, ariditates, desolationes, stantem, ne concideret, tenuit ac fulsit. Hæc, ad omni meliorem modo, hæreticis ac peccatoribus succurrendum incitavit. Hæc ad Ordinis reformationem, per multa obstacula, impedimentaque gravissima, auspiciandam, ac perficiendam roboravit: hæc ad id, quod est perfectius, in omni re eligendum, inflammavit: hæc denique ut ex amore spiritum, in columbæ specie, emitteret; ac Deo redderet, effecit. O excellentissimam charitatis Magistram, quæ prius fecit, quod docuit; ideoque meritò magna vocatur in regno cœlorum!

Docuit illa amorem divinum Ordinis sui filias: docuit viros, reformationem Ordinis amplexos, docuit externos & externas quibuscum agebat, terrena despiciere, amare cœlestia; pettran-

sire hujus vitæ brevitatem, & querere atque amare Deum & æternitatem. Nec tantum in vivis superstes, amorem docuit; sed hodie quoque piè implorata, magisterio suo fungitur. Expertus est id Anno 1677. hujus sanctæ Magistræ, ut reor, festivâ luce, Sacerdos quidam in missione septentrionali versatus: audito enim in pio colloquio, devotissimam quampiam Viduam Coloniz varios viros doctos, pro cognitione amoris obtinenda, interpellasse; ac tandem, aliis minus satisficientibus; *Quid sit amare Deum*, ab uno viro doctissimo edoctam, totam sese huic sancto amoris exercitio tradidisse: Sacerdos ille, hujus amandi artis, quæ ars artium est, percipidus, oblati precibus nonnullis, per S. Theresiæ intercessionem, à Virgine Deipara, *quid sit amare Deum*, rescire flagitavit: & ecce in oratione versanti hæc vox seu inspiratio ad interiorem animæ auditum allabitur: *Amare Deum est.* 1. *Velle summum semper Deo bonum, summam laudem, summam gloriam.* 2. *Perfectissimi semper agere & loqui.* 3. *Loqui semper sancta.* 4. *Omnia transcendere.* 5. *Nunquam tempus perdere.* 6. *Agere & concionari ex spiritu, ex spiritu.* O præclara instructio! & lumen Theresianum insigne! & moribus ac vitæ S. Theresiæ omnino conforme! Pauca verba, sed quæ per multa contineant, & singula integram exhortationem mereantur. Alias hujus sanctæ Virginis lectiones de oratione & mortificatione; de humilitate & obedientia, &c. brevitatis gratiâ præterimus.

Quare, Dilectissimi. quaternas hæc lectione

lectiones à magna spiritus Magistra,
S. Theresia sedulo addiscere studeamus.
1. Discamus cognoscere, & asstimare
aeternitatem, sapius cum illa repetentes
in aeternum, in aeternum, in aeternum; hanc
ratione terrena omnia aspernabimur.
Modica hic voluptas; sed postea poena
immensa. 2. Discamus zelum gloriae
divinae & salutis animarum, utriusque
pretio & aeternitate permoti, sic omnem
laborem pro iis, exiguum censebimus.
Modicus hic labor, sed postea gloria
aeterna. Et nullus labor durus, nullum
tempus longum videri debet, quo gloria a-
ternitatis acquiritur, (S. Hieron.) tum
nobis, tum aliis. 3. Discamus toleran-

tiam heroicam adversitatum quarum-
vis, sive corporis sive animae. Modicus
hic dolor; sed postea letitia sempiter-
na. 4. Denique discamus ardentem
charitatem, quae nos à defectibus pur-
gabit, mentem ad Deum elevabit, in-
ter aspera & ardua, ne succumbamus,
tenebit, ad conversionem animarum,
reformationem morum nostrorum,
perfectiorumque electionem inflam-
mabit; ac denique ad amorem in hac
vita inchoatum, in altera, totà aeterni-
tate continuandum promo-
vebit, ac transplan-
tabit.

EXHORTATIO I. DE SPIRITU S. IGNATII, Propagandae divinae gloriae.

T H E M A.

Qui Spiritu Dei aguntur, ii sunt Filii Dei. Rom. 8. 14.

Spiritus est Deus, ut ait,
S. Joannes c. 4. 24.
Et quidem spiritus
sublimissimus, ex-
cellentissimus, effi-
cacissimus; unus &
multiplex, unus & omnes omnium
Sanctorum Spiritus eminentissime
complectens; à quo tanquam fonte om-
nes illi suum hausere spiritum; prout ei
ipsum dividere & distribuere placuit.
Divisiones gratiarum sunt, inquit Apo-
stolus 1. Corinth. 12. idem autem spiritus;
uni datur spiritus sapientiae, alii genera
linguarum, alii interpretatio sermonum;
haec omnia autem operatur unus atque idem
spiritus, dividens singulis, prout vult. Hac
ratione Deus Prophetis communicavit
spiritum